

Kuorsausleikkaus

(LUPP / UPP / laseruvulopalatoplastia)

Milloin kuorsausta hoidetaan leikkauksella?

Voimakas kuorsaaminen ja ylähengitysteiden vastusoireyhtymä aiheuttavat unihäiriöitä ja päiväväsymystä. Mikäli kyseessä on uniapneatauti, ensisijainen hoito on nenän kautta tapahtuva ylipainehengitys eli CPAP- hoito. Kaikille CPAP- hoito ei kuitenkaan sovellu ja tarvitaan leikkausta, jonka avulla ylähengitysteihin saadaan lisää tilaa. LUPP- kuorsausleikkauksessa nielusta poistetaan laseria käyttäen uvula eli lakikieleke (pikku kieli), osa pehmeää suulakea ja nieluriset. Leikkaus voidaan tehdä myös ilman laseria, jolloin puhutaan UPP- leikkauksesta.

LUPP- tai UPP-leikkaus ja valmistelut

Verenkiertoon vaikuttavat lääkkeet (mm. Marevan, Primaspan, Aspirin, Disperin, Xarelto, Eliquis ja Pradaxa) voivat lisätä verenvuotoriskiä. Niiden käytöstä ennen leikkausta pitää sopia lääkärin kanssa.

Leikkausriskien vähentämiseksi aikuisten tulee olla syömättä ja juomatta ennen toimenpidettä 6 tuntia, lasten 4 tuntia. Kielto koskee myös purukumia, pastilleja ja karamelleja. Paastoaikojen noudattamatta jättäminen johtaa leikkauksen peruuntumiseen. Jos leikattavalla on flunssa, saatetaan leikkauksen ajankohtaa joutua siirtämään. Leikkaus tehdään nukutuksessa. Sairaalahoidon kesto leikkauksen jälkeen riippuu potilaan toipumisesta ja yleiskunnosta.

Leikkauksen jälkeen

Leikkauksen jälkeen kurkku on kipeä, ja käytetyt nukutusaineet voivat aiheuttaa pahoinvointia ja oksentelua. Sairaalasta saa tarvittaessa lääkitystä näihin vaivoihin.

Nielun kipu on pahimmillaan leikkauksen jälkeisinä päivinä, ja se kestää usein 7-10 päivää. Kipu voi säteillä myös korviin. Kivun hoidossa on tärkeää runsas juominen (vähintään 2 litraa/ pvä) ja riittävä kipulääkitys. Kipulääkkeen ottaminen kannattaa ajoittaa siten, että lääkkeen vaikutus on parhaimmillaan ruokailun aikana. Lääkitys helpottaa nielemistä, mutta se ei poista kokonaan nielemisen aiheuttamaa kipua.

Ruokailu voi olla aluksi vaikeaa kivun vuoksi. Riittävä nesteensaanti on syömistä tärkeämpää. Juoman ja ruoan tulee olla viileää parin ensimmäisen päivän ajan, koska lämmin nieltävä kiihdyttää verenkiertoa ja lisää verenvuodon vaaraa. Sopivimpia ruokia ensimmäisinä

leikkauksenjälkeisinä päivinä ovat esim. jäätelö, kiisseli tai jogurtti. Ruoan tulee olla pehmeää parin viikon ajan; karkeaa ruokaa, esim. näkkileipää, ei saa syödä.

Juodessa voi tuntua aluksi siltä, että neste kulkeutuu nenään. Vaiva johtuu siitä, että leikkauksessa lyhennetty kitalaki ei pysty heti sulkemaan yhteyttä nenän takaosaan. Ongelma korjaantuu itsestään.

Hengitys voi haista poikkeavalle paranemisvaiheessa. Haju johtuu nieluun ilmaantuvista harmaista peitteistä, jotka kuuluvat normaaliin paranemiseen. Peitteet irtoavat itsestään 1-2 viikon kuluttua leikkauksesta. Purukumin pureskeleminen ja suun huuhtelemine suuvedellä vähentää hajua.

Leikkauksen jälkeen syljessä voi näkyä veriviiruja, mikä on normaalia. Mikäli verenvuotoa on runsaammin, kannattaa asettaa jääpussi niskaan ja kaulalle ja imeskellä samalla jääpalaa. Suurin verenvuotoriski on heti leikkauksen jälkeen, ja toisen kerran noin viikon kuluttua leikkauksesta, jolloin nielun rupikatteen irtoavat ja voivat irrotessaan repäistä pienen verisuonen avoimeksi

Jälkiverenvuodon ehkäisemiseksi on tärkeää välttää parin viikon ajan fyysistä rasitusta, saunomista, auringossa olemista ja muita verenpainetta nostavia tekijöitä. Yön ajaksi on hyvä kohottaa sängyn pääpuolta, jotta verenpaine olisi mahdollisimman alhainen nielun alueella.

Puheääni voi kuulostaa honottavalta leikkauksen jälkeen. Honotus johtuu kitalaen lyhenemisestä. Oire voi kestää jopa 1-3 kuukautta, mutta on ohimenevää. Ensimmäisinä vuorokausina leikkauksen jälkeen voi esiintyä myös kuorsausta, koska nielu on turvoksissa

Sairausloman pituus on yleensä 2 viikkoa. Sairausloman aikana kaikki fyysinen rasitus on kiellettyä. Mahdollinen jälkitarkastus sovitaan sairaalasta kotiutuessa.

Mahdolliset ongelmat

Ota yhteyttä leikkauksen tehneeseen sairaalaan, mikäli:

- Nielusta tai nenästä alkaa vuotaa verta runsaammin kuin muutaman viirun verran, eikä vuoto asetu jääpussien avulla 10-15 minuutissa.
- Kuume nousee yli 38 asteen. (Pieni lämmön nousu kuuluu normaaliin toipumiseen.)
- Vointi huononee, oksentelua ja voimattomuutta.
- Kurkkukipu on sietämätöntä säännöllisestä kipulääkityksestä huolimatta.
- Nesteen nieleminen ei onnistu.